

До структурних елементів свободи віровизнання та свободи віросповідання як загальносоціальних явищ належать такі можливості людини: приймати певну релігію чи інші переконання; змінювати свої релігійні чи інші переконання; сповідувати якусь релігію чи інші переконання; утримуватися від окремих дій, несумісних із релігійними чи іншими переконаннями.

Отже, в законодавчій системі нашої держави, є сформована сфера норм, котрі стосуються свободи світогляду та релігійних організацій. І можна вести мову про наявність інституту законодавства, котрий є основою юридичного забезпечення свободи віросповідання.

Література

1. Конституція України : Офіційний текст. Коментар законодавства України про права та свободи людини і громадянина. URL:<https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-ii>

Марина Вікторівна Гайдар – студентка II курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Вікторія Олегівна Панкратова** – доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

БУЛІНГ: ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Проблема булінгу відома ще з XVI століття. У процесі навчання у дитячих колективах з'явилися негативні тенденції щодо утисків та цькування одних дітей іншими. Термін «булінг» походить з англ. «bully» – хуліган, забіяка; «bullying» – цькування, залякування, третирування. Сьогодні різновиди знущання, глузування, цькування як соціальні явища присутні на різних щаблях соціуму: від систем соціалізації дитини і до дорослих колективів. Одним із найбільш небезпечних проявів булінгу є цькування у дитячих колективах, адже стає причиною низької самооцінки жертви, підвищеного рівня депресивності та тривожності в період формування особистості дитини (1, с.101).

Відповідно до статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення булінгом є діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого (2).

Серед причин, які сприяють поширенню булінгу в сучасному українському суспільстві, є недоліки виховання підростаючого покоління, відповідна атмосфера в сім'ї, всюдозволеність для малолітніх та неповнолітніх, відсутність чітких меж у свободі поведінки дитини, соціальна нерівність. Школярі широко користуються мережею Інтернет, зокрема соціальними мережами, де пропагується насилля і всюдозволеність. Це має великий вплив на формування особистості, відкритість Інтернет-ресурсів не завжди несе позитивний характер для користувача, особливо малолітнього та неповнолітнього. Вагоме значення має середовище, у якому перебуває дитина. Воно безпосередньо впливає на її дії та психічний стан (1, с.102).

Л. Кішлі вважає, що основною характеристикою булінгу є емоційне приниження, образа почуттів людини, висловлювання принизливих оцінок щодо іншої людини, що призводить до виключення її з групи. Дослідниця виділяє сім ознак булінгу: 1) емоційне приниження, що включає вербальні і невербальні способи вираження; 2) прояв емоційно образливої і принизливої поведінки впродовж тривалого періоду; 3) непривітна і недовірлива поведінка; 4) втручання у приватне життя людини; 5) погіршення психологічного і фізичного стану людини, на яку спрямована агресія; 6) намір завдати шкоду іншій людині, щоб ця людина пережила події, що завдають травму; 7) агресор займає вище становище, ніж його жертва, і, відповідно, дозволяє собі дії, що принижують гідність і завдають моральної або фізичної шкоди іншій людині (3).

28 лютого 2019 року в м. Нетішин Хмельницької області судом було винесено першу в Україні постанову про притягнення до відповідальності за вчинення булінгу учнем відносно вчителя (4). Трохи більше, ніж за рік з моменту набуття чинності законом про протидію шкільному цькуванню, станом на початок березня 2020 року, судами винесено 441 постанову. Водночас лише у 122 справах було винесено рішення про накладення стягнення, зокрема, у 9 випадках було винесено попередження, яке не передбачено в санкції відповідної статті, у 10 випадках було призначені громадські роботи, в 1 випадку – зобов'язання публічно вибачитися, у 102 випадках обмежилися штрафом, який найчастіше накладали на матір дитини. 84 справи відправлено на доопрацювання до органів поліції, стільки само справ було закрито за відсутністю складу правопорушення чи у зв'язку із закінченням строку позовної давності (4).

Судова практика в Україні поступово формується. Проте очевидно, що не кожна ситуація є булінгом. Часом спостерігається надмірне реагування батьків на простий конфлікт чи з'ясування стосунків між учнями, в той час, як ознак цькування в них немає. Існує така практика, де суд постановою закриває провадження у справі і особа не притягується до відповідальності з наступних причин: відсутні

ознаки булінгу, а саме – відсутнє систематичне постійне насилля з боку групи осіб, або однієї особи за підтримки групи осіб, з ознаками нерівності сил, застосованих та направлених до однієї тієї самої людини; дії були вчинені з метою самозахисту, а факт булінгу не знайшов свого підтвердження; не здобуто доказів наявності вини особи у вчиненні правопорушення, що ставиться їй у вину. В протоколі про адміністративне правопорушення описано лише події, в яких відсутні ознаки боулінгу (5).

Отже, питання протидії боулінгу потребує більш системної уваги з боку держави. Як представники підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України, так і працівники закладів освіти не мають належного досвіду в даній сфері, тому потребують додаткових знань та освітніх програм. Але, не лише держава повинна піклуватись про майбутнє, батьки мають усвідомлювати, що поведінка дитини формується саме в сім'ї.

Література

1. Опольська Н. Булінг: юридичний склад адміністративного проступку. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 10. С. 101-107.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 – 212-21). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Булінг як соціально-педагогічна проблема та шляхи її вирішення. URL : <http://kipt.sumdu.edu.ua/en/k2>.
4. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
5. Судова практика щодо булінгу: відмінності від інших ситуацій. URL: <https://pravo.minjust.gov.ua/ua/articles/1419-sudova-praktika-shhodo-bulingu-vidminnosti-vid-inshih-situacij>.

Ілля Романович Данілов – студент III курсу юридичного факультету
Сумського національного аграрного університету
Науковий керівник: **Людмила Іванівна Рожкова** – доцент кафедри
державно-правових дисциплін та українознавства Сумського
національного аграрного університету,
кандидат історичних наук, доцент

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ У 1946-1953 РР.

Загострення криміногенної ситуації наприкінці війни зумовило необхідність реорганізації органів внутрішніх справ. Починаючи з 1946 р., вдосконалювалась організаційна структура органів міліції. 18 березня 1946 р. Народний Комісаріат внутрішніх Справ був